

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Angelum per medium moueri posse in instanti non pauci existimarunt.
cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

CONCLVSTO est, Motus Angeli est in tempore: si sit continuus, in continuo tempore: si vero sit discretus, in tempore non continuo, sed discreto: in huius vero doctrinæ explicationem sequens disputatio futura est.

DISPVT. CXC VII.

An motus Angeli per medium, possit esse in instanti.

Angelum per medium moueri posse in instanti, non pauci existimant, c. 1.

Angelum per medium non posse in instanti moueri verior opinio infert, c. 2.

Diluuntur argumenta prioris sententiæ, c. 3.

De motu discreto Angeli, cap. 4.

CAPVT I.

Angelum per medium moueri posse in instanti, non pauci existimant.

NON pauci, nec inferioris notæ Scholastici opinati sunt, Angelum moueri posse motu continuo de vno extremo ad aliud per medium in instanti temporis: ita Albert. in 1. dist. 37. art. 23. & 24. Henricus quod lib. 13. q. 7. Gregor. in 2. dist. 6. q. 3. art. 2. concl. 1. Maior d. 2. q. 12. Marsil. in 2. qu. 7. art. 3. concl. 1. referunt etiam a Greg. in hanc sententiam Hibernicus, Gregor. autem, & Gabr. loco inferius allegando animaduertunt, hic non esse quaestionem de motu continuo successione partium, nullus enim dubitat talem motum esse non posse in instanti, cum habeat in se successionem, quæ tempori necessario æquari debet, sed de motu de extremo ad extremum per medium, hoc enim appellant continuum ratione spatij, etiam si in se partes non habeat: hunc ergo asserunt esse posse in instanti. Excitatis vero Doct. Hibernicus solum dixit non modo fieri posse in instanti, sed etiam necessario, ita fieri debere: ceteri vero tantum affirmant, liberum esse Angeli in instanti, aut in tempore per medium moueri. Omnium autem ratio communis est sumpta ex Arist. 4. Physic. text. 61. ubi probat, corpus in instanti motum iri, si per vacuum moueretur, hac ratione tota causa successionis in motu est resistentia spatij pleni, & quo minor est illa, velocior est motus: ergo, si nulla esset resistentia in medio, motus esset summe velox, summa autem velocitas est in instanti, ergo in instanti moueretur. Hæc ratio, si in corporibus aliquid probat respectu vacui, conuincit etiam in Angelis respectu pleni: nam sicut vacuum corpori nullo modo resistit, sic etiam plenum nullo modo Angeli resistere valet: plenum enim ratione suæ quantitatis, & densitatis solum resistere potest, alteri corpori, quod quantum, & densum est iuxta mensuram densitatis maioris, aut minoris. Ex hoc eodem principio infert Gregor. corpus humanum præditum dote agilitatis eodem modo moueri posse per plenum in instanti, sicut Angelus potest moueri. Hac eadem ratione vtiur Hibernicus, vt probet, non solum Angelum posse per medium in instanti moueri, sed etiam non posse in tempore per medium transire: nam si tota ratio successionis in motu est resistentia medij, non erit libertatis Angeli motum extendere partium successionem, sed necessario in instanti motus esse debet.

ARTIC. III.

CAPVT II.

Angelum per medium non posse in instanti moueri, verior opinio infert.

Opposita sententia videtur amplectenda, quæ affirmat Angelum non posse moueri de extremo ad extremum per medium sine successionem, & continuationem motus: ita docet S. Thomas, Caietanus, & recentiores communiter in hoc art. Bonau. in 1. dist. 37. 2. p. art. 2. q. 3. Ricardus art. 3. q. 1. Aegidius eadem dist. 2. part. quest. 3. Scotus in secundam dist. 2. q. 1. paulo ante solutionem argumentorum, Gal. q. 3. art. 3. si attente legatur, Capreolus in 2. dist. 6. quest. 1. art. 1. conclus. 4. Ferrar. 3. con. gent. a. c. 2.

At vero S. Thomas quem sequitur Caietanus, peculiari quadam ratione voluit hanc sententiam confirmare, quæ talis est, quidquid mouetur, habet in aliquo loco quiescit, debuit esse in illo loco per tempus vsque ad vltimum instanti: omne enim, quod quiescit, eodem modo se habet nunc, & prius, & postea, ac proinde debet permanere vsque ad vltimum esse in eodem loco: quare impossibile est, vt in instanti sit in alio loco per motum, alioquin duo instantia essent sine medio, ergo necesse est in tempore post quietem moueri.

Ego sane fateor omnem quietem, quæ præcedit motum, successum durare per tempus, & habere vltimum esse in vltimo quodam instanti: de ratione quietis esse habere vltimum esse, non video. Non enim implicat contradictionem, vt mobile aliquid sit sub aliqua forma per tempus, & definit esse sub illa per primum not esse, & per primum esse sit sub forma sequenti, atque ita idem instans sit primum esse forme sequenti, & primum non esse precedentis, vt in temporibus, & illuminatione fit: ergo quies ex se non prohibet terminari vltimo esse, sed iuxta inceptionem forme sequenti vno, & alio modo terminari potest: ac proinde non repugnat, Angelum esse in vno loco per tempus vsque ad primum non esse, in quo per primum esse incipiat in alio loco esse, vt ergo probaret S. Thom. in conceptione motus sequenti, non deberet assumere definitionem quietis precedentis, siquidem quies vno, & alio modo se definire potest: & varij modi, quibus definire potest quies, ex vario modo in conceptionis forme sequenti pendent, vt probatum est.

Atqui si opinio Ferrar. vera esset, quæ docet Angelum non posse in loco esse, nisi per operationem transeuntem, cum nullam Angelus habere possit in corpora virtute propria præter motum secundum locum, & sic incipiat per vltimum non esse, fieret, vt propria virtute Angelus non possit loco moueri, nec locum vlla ratione mutare, nisi per tempus. Verum, cum dictum sit Angelum esse in loco per modum substantiæ, & in possit in instanti incipere esse in loco, & ita multos modos opinandi in hac re Angelus incipiat esse in nouo loco, deferendo priorem, per primum non esse, quod est primum esse sequenti, atque per multi nihilominus asserunt, non posse de extremo ad extremum transire per medium in instanti, sed necessario in tempore transire: si fieri debet, alia ratio querenda est: nunc enim non querimus, an possit vnum locum deferere, & acquirere alium in instanti, sed an de extremo ad extremum per medium in instanti transire possit.

Albert.
Henric.
Gregor.
Maior.
Marsil.
Hiber.